

Uppdragsöverenskommelse 2025-2026

Hälsinglands museum

Hälsinglands museum och Region Gävleborg, kultur- och kompetensnämnden har träffat följande uppdragsöverenskommelse om varaktigt regionalt uppdrag för åren 2025-2026.

Dokumentet klargör hur kulturaktören med varaktigt regionalt uppdrag förhåller sig till prioriteringarna i regional kulturplan Gävleborg 2023-2026, *Ett engagerat konst- och kulturliv för hållbar utveckling*.

Hälsinglands museums övergripande uppdrag beskrivs i bilagan 1 till den regionala kulturplanen.

Hälsinglands museum är nedan benämnd som *kulturaktören*.

Regionala kärnprinciper

De regionala kärnprinciperna värnar konstens och kulturens egenvärde och ger förutsättningar för tillgång till konst och kultur. Principerna är tänkta att vara långsiktiga och utgöra ramen för uppdragsöverenskommelserna mellan Region Gävleborg och respektive kulturaktör i Gävleborgs län med varaktigt regionalt uppdrag.

Barns och ungas rätt till kultur

Kultur för, med och av barn och unga är prioriterad.

Demokratiskt förhållningssätt

Ett demokratiskt förhållningssätt ska prägla kultursektorn.

Jämlikhet

Jämlikhet är en förutsättning för att främja vidgat deltagande.

Kultursektorns integritet

Åsiktsfrihet, yttrandefrihet och konstnärlig frihet är grunden för kultursektorns integritet.

Professionella kulturskapares och övriga kulturarbetares villkor

Yrkesverksamma inom kultursektorn ska ha goda arbetsvillkor.

Utvecklingsområden 2023-2026

Utvecklingsområdena ligger i linje med de regionala kulturpolitiska målen, Regional utvecklingsstrategi Gävleborg 2020-2030, den regionala kulturplanens kärnprinciper samt de nationella kulturpolitiska målen. Utvecklingsområdena är prioriterade under kulturplaneperioden.

En röd tråd för de tre valda utvecklingsområdena är hållbarhet. Detta i enlighet med Regional utvecklingsstrategi Gävleborg 2020-2030 och Förenta Nationernas Agenda 2030 för hållbar utveckling.

Stärkt interaktion

Kultursektorns aktörer interagerar med varandra och med andra sektorer i samhället regionalt, nationellt och internationellt.

Vidgat deltagande

Kultursektorn strävar efter att inkludera alla.

Tillväxt

Tillväxt och kultur samspelar på flera sätt för utvecklingen av ett hållbart samhälle.

Särskilda prioriteringar inom kulturarv och kulturmiljö 2023-2026

De särskilda prioriteringarna inom detta verksamhetsområde handlar om att:

- initiera och genomföra forum för länets kulturarvsaktörer för erfarenhetsutbyte och samverkan
 - Hälsinglands museum vill gemensamt med Läns museet Gävleborg, Arkiv Gävleborg, Kultur Gävleborg och kommunala museer genomföra dialogmöten för bättre samverkan och utveckling inom kulturarvssektorn. Fortsatt samarbete kring arkivfrågor mellan berörda aktörer.
 - Hälsinglands museum ingår i ABM-nätverk (Arkiv, Bibliotek och Museer), ett nätverk med ett tiotal aktörer, flera med hela länet som verksamhetsområde. Kompetenshöjande insatser som seminarier genomförs.
- genomföra och bidra till gemensamma pedagogiska insatser för barn och unga, bland annat inom Världsarvet Hälsingegårdar
 - Hälsinglands museum och Läns museet Gävleborg delar en pedagogisk tjänst för världsarvspedagogik, riktad till barn och unga. Dialog med Kultur Gävleborgs berörda verksamhetsutvecklare, Arkiv Gävleborg kommuner/skolor, föreningsliv och bildningsförbund är viktiga inslag i arbetet.
 - Två gånger per år träffas representanter för Hälsinglands museum, Läns museet Gävleborg och Kultur Gävleborg för avstämning av världsarvspedagogiken.
- synliggöra natur- och kulturhistoriska värden och bidra till att kulturarv och kulturmiljöer tas tillvara i länets samhällsutveckling och attraktivitet
 - Hälsinglands museum fortsätter arbetet med att integrera natur- och kulturmiljö i sin övergripande verksamhetsprofil.
- verka för att kulturarv och kulturmiljö blir en integrerad del i länets besöksnäring
 - Hälsinglands museum fortsätter sin verksamhet med att sammanföra det kyrkliga kulturarvet och det folkliga, interiöra måleriet. Kulturaktören kommer också att undersöka möjligheterna att genomföra en utställning med det folkliga måleriet på en internationell arena. En sådan satsning ger avtryck i den regionala besöksnäringen, liksom på en internationell arena. Museet fortsätter det etablerade samarbetet med besöksnäringen.

- Hälsinglands museum kommer under perioden att fortsätta sitt forskningsarbete kring det interiöra måleriet och vill ta en mer aktiv roll i världsarvsarbetet. Hälsinglands museum kommer också att initiera projekt kring Erik Jansarna som emigrerade och byggde upp Bishop Hill i USA, samt kring folktro.
- verka för att nyttja kulturarv och kulturmiljö inom kulturella och kreativa branscher
 - genom att involvera föreningsliv, bildningsförbund, företagare och civilsamhälle i möten sker en korsbefruktnings mellan olika kunskapsområden som stimulerar kreativa branscher.
- undersöka och utveckla kvalitativa metoder för digitalisering av källmaterial och samlingar
 - Hälsinglands museum fortsätter med att digitalisera sina arkiv och har också tagit på sig en konsultativ roll för att stödja *DIBIS* fortsatta utveckling, vilket stärker kunskapen kring länets historia. Förutom det löpande arkivarbetet initierar kulturaktören i även ny källbaserad forskning för att garantera en hög kvalitativ nivå inom verksamheten. Samlingsförvaltningen utgår från *Primus*.
 - Arkiv Gävleborg samordnar bevakning av arbetet med e-arkiv tillsammans med övriga länsarkiv, Hälsinglands museum och Läns museet Gävleborg.
- öka kännedom och stimulera fler till att använda källmaterial och samlingar
 - Besökare i Hälsinglands museums arkiv har under åren ökat och Hälsinglands museum fortsätter att tillgängliggöra sina samlingar och arkiv digitalt men också genom möten med både intresserad allmänhet och akademisk forskning. I sin verksamhet arbetar kulturaktören tätt i bland annat utställningsproduktioner med arkivforskning och källmaterial där Hälsinglands museum också bjuder in extern expertis i arbetet. Hälsinglands museum undersöker möjligheten att använda AI för transkribering av äldre texter.
- undersöka och ompröva rådande kulturarvsberättelser i samverkan med forskare och professionella kulturskapare
 - Hälsinglands museum kommer att fortsätta att fördjupa samarbetet med högskolor och universitet vilket bland annat ger en ökad kunskap om immateriellt kulturarv och nya historiska tolkningsramar.

- vidareutveckla synliggörandet av Sveriges nationella minoriteters kulturarv och dess betydelse i det gemensamma samhället
 - Hälsinglands museum fortsätter sitt uppdrag att främst arbeta med den romska minoriteten och den samiska minoriteten. Minoriteternas interaktion och position i majoritetssamhället kommer att speglas i programverksamhet och utställningar.
 - Kulturaktören informerar Region Gävleborg om vilket kulturutbud kopplat till Sveriges nationella minoriteter som är planerat.

Kulturaktörerna inom kulturarv och kulturmiljö i den regionala kulturplanen 2023-2026

Kulturaktörer i Gävleborgs län med varaktigt regionalt uppdrag inom kulturarv och kulturmiljö är följande:

- Arkiv Gävleborg
- Hälsinglands museum
- Läns museet Gävleborg
- Kultur Gävleborg

Särskilda prioriteringar inom bild- och formkonst och slöjd 2023-2026

De särskilda prioriteringarna inom detta verksamhetsområde handlar om att:

- skapa mötesplatser för länets aktörer för erfarenhetsutbyte, kompetenshöjande insatser och samverkan
 - Hälsinglands museum fortsätter att arbeta konsultativt och stödjande för länets aktörer och kulturaktören verkar både utifrån museets verksamheter, men också på olika platser i länet.
- stärka professionella kulturskapares villkor och skapa goda förutsättningar för deras arbete
 - Hälsinglands museum följer gällande avtal för ersättningsnivåer. I många utställningar engagerar museet både konstnärer och slöjdare.
- utöka samverkan mellan verksamhetsområdena bild- och formkonst och slöjd
 - Den samverkan Hälsingland museum har på området fortsätter, tillsammans med slöjdare och kulturskapare. Hälsinglands museum fortsätter sitt samarbete med slöjdföreningar i länet, hemslöjdsförbundet och verksamhetsutvecklare hemslöjd.
- identifiera möjligheter och förutsättningar för stärkt arbete med gestaltad livsmiljö
 - Det är lika viktigt att stärka arbetet med gestaltad livsmiljö på landsbygd som i städer. Där det förekommer projekt kring gestaltad livsmiljö är framför allt i länets större städer och finansieras genom egna projektbudgetar. Hälsinglands museum kan bidra med kunskapsunderlag för denna typ av projekt.
- sprida kunskap om befintliga lokaler för utställningar samt verkstäder och ateljéer i länet
 - Hälsinglands museum kan erbjuda utställningslokaler och har god kännedom om övriga platser i länet där sådana återfinns. Olika utställningar kräver olika säkerhetsnivåer och detta styr också val av utställningsplats.

- arbeta för att utveckla och sprida bild- och formkonst och slöjd i nya sammanhang och miljöer
 - Hälsinglands museum fortsätter att korsbefrukta olika verksamhetsområden, bland annat genom workshops och föreläsningar och samarbete med bild- och formkonst- och slöjdföreningar samt hembygdsföreningar och hembygdsgårdar.
- identifiera möjligheter och förutsättningar att sätta bild- och formkonst och slöjd i ett internationellt perspektiv genom konstnärliga utbyten och konstnärliga residens i länet
 - Det interiöra måleriet i Hälsingegårdarna är redan inspirationskälla för olika residens. Hälsinglands museum kommer att arbeta med en förstudie för att lyfta det interiöra måleriet i en internationell kontext och utställning. Kulturaktören fortsätter samarbetet med Världsarvet Hälsingegårdar.
- förbättra barns och ungas möjligheter till inflytande, arrangörskap, eget skapande och möten med professionella kulturskapare
 - Hälsinglands museum fortsätter sin pedagogiska verksamhet gentemot barn och unga och i dessa möten finns ofta ett eget skapande i olika workshops på plats. Hälsinglands museum fortsätter samarbetet med länets kommuner inom ramen för *Skapande skola*.

Kulturaktörerna inom bild- och formkonst och slöjd i den regionala kulturplanen 2023-2026

Kulturaktörer i Gävleborgs län med varaktigt regionalt uppdrag inom bild- och formkonst och slöjd är följande:

- Kultur Gävleborg
- Hälsinglands museum
- Läns museet Gävleborg

Övriga insatser 2023-2024

Utifrån de regionala kärnprinciperna och utvecklingsområdena planerar kulturaktören följande övriga insatser:

- *Kultimera*, samlingsnamn för regional kulturgaranti för förskoleklass och grundskola
Kulturaktören bidrar till arbetet med *Kultimera* genom att:
 - aktivt delta i kunskaps- och erfarenhetsutbyten samt utvecklingsarbetet genom att utse en representant till arbetsgruppen och chefsgruppen
 - hålla utbud, information och kontaktuppgifter uppdaterade
 - tillsammans med de andra kulturaktörerna med regionalt uppdrag arbeta med breddad utbudspresentation.
- Arkiv Gävleborg, Hälsinglands museum och Läns museet Gävleborg utser en gemensam representant till Region Gävleborgs samverkansgrupp för frågor om funktionsnedsättning som Region Gävleborgs hälso- och sjukvårdsförvaltning samordnar, vid de tillfällen när kultur- och konstfrågor diskuteras.
- Kultur Gävleborg samarbetar med Hälsinglands museum och Läns museet Gävleborg om konserter och programaktiviteter.
- driva verksamhet på ett genomtänkt miljömässigt hållbart sätt
 - Hållbarhetsarbetet i kulturaktörens verksamhet omfattar både omställning till hållbara val, men också som museum - att genom kultur och konst sprida kunskap och föra diskussioner om klimat och nödvändiga samhällsomställningar.

Kommunikation

Information om att "Hälsinglands museum ingår i kultursamverkansmodellen genom delfinansiering från Region Gävleborg", inklusive logotyp, bör framgå i årligt program, verksamhetsplan, årsberättelse och på hemsidan.

På detta sätt får verksamheten, tillsammans med Region Gävleborg, möjlighet att visa länets invånare hur de regionala medlen bidrar till konst- och kulturlivet i Gävleborgs län.

Uppföljning

Kulturaktören ska rapportera in statistik över 2025 års verksamhet till Kulturdatabasen senast 1 mars 2026. Kulturaktören ska skicka sin årsberättelse 2025 till Region Gävleborg senast 1 mars 2026.

Kulturaktören ska rapportera in statistik över 2026 års verksamhet till Kulturdatabasen senast 1 mars 2027. Kulturaktören ska skicka sin årsberättelse 2026 till Region Gävleborg senast 1 mars 2027.

Av årsberättelse ska framgå vad som gjorts och uppnåtts utifrån den regionala kulturplanens kärnprinciper, utvecklingsområden och verksamhetsområdenas särskilda prioriteringar samt eventuella övriga insatser.

Om Region Gävleborg beviljar ett utökat verksamhetsbidrag för särskild insats ska kulturaktören skriva en tydlig redovisning i årsberättelsen med gjorda aktiviteter samt det ekonomiska utfallet.

Kulturaktörens underlag till uppdragsöverenskommelse gällande nästkommande period ska lämnas in senast 31 augusti 2026.

Vid behov kan den tvååriga uppdragsöverenskommelsen justeras efter det första året. I så fall lämnas underlag till justerad uppdragsöverenskommelse 2025-2026 senast 31 augusti 2025.

Finansiering

Beslut om bidrag för 2025 och 2026 tas årligen av Region Gävleborgs kultur- och kompetensnämnd efter att Statens kulturråd beslutat om bidrag till Region Gävleborg. Beslutet bifogas uppdragsöverenskommelsen.

Bidraget utbetalas med 1/12-del per månad.

Bidraget förutsätter att kulturaktören har en sund ekonomi och en budget i balans för 2025 och 2026.

I händelser av samhällsstörningar (exempelvis pandemi, naturkatastrof och övriga krissituationer) har Region Gävleborg kontinuerlig dialog med varje kulturaktör med varaktigt regionalt uppdrag för att tillsammans anpassa verksamheten utifrån rådande omständigheter.

Aterbetalningskrav

Kulturaktören blir återbetalningsskyldig om bidraget inte används i enlighet med denna uppdragsöverenskommelse. I det fall Hälsinglands museum blir återbetalningsskyldig beslutar Region Gävleborg, efter samråd med kulturaktören, att kräva tillbaka delar av eller hela bidraget.

Uppdragsöverenskommelsen träffas under förutsättning att regionfullmäktige och Statens kulturråd fattar beslut i enlighet med regional kulturplan Gävleborg 2023-2026 och dess budgetförutsättningar.

Genom att teckna denna tvååriga uppdragsöverenskommelse godkänner Hälsinglands museum den regionala kulturplanens prioriteringar.

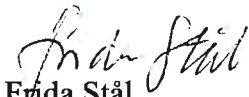
Denna uppdragsöverenskommelse har upprättats i två exemplar varav parterna erhållit varsitt exemplar.

Gävle 2024-12-16

Gävle 2024-12-02

För Region Gävleborg
Kultur- och kompetensnämnden

För Hälsinglands museum

Frida Stål
Ordförande

Ann-Margret Knapp
Ordförande